

פתרון שאלות בממ"ן 11 סמסטר 2020

שאלה 3

א. על כל מילת קלט המכונה מסיימת במצב המקבל. לכן, השפה שהיא מזהה היא $L(M) = \{0, 1\}^*$.

ב. $f: \{0, 1\}^* \rightarrow \{0, 1\}^*$ כאשר $f(w) = w0^k$ הוא מספר ה-0-ים ב- w .

שאלה 4

למכונה עם אינסוף מצבים יש יותר כוח מאשר למכונה עם מספר סופי של מצבים :

לכל שפה L מעל אלפבית Σ אפשר לבנות מכונה עם אינסוף מצבים שתכריע את L :

אלפבית הסרט של המכונה יהיה $\Gamma = \Sigma \cup \{ \sqcup \}$.

לכל מילה w מעל האלפבית Σ יהיה במכונה מצב שיזכור שעד עתה קראנו את w :

המצב ההתחלתי יזכור שעד עתה קראנו את המילה הריקה.

לכל סמל a של Σ , תצא קשת מן המצב ההתחלתי למצב שיזכור שעד עכשיו קראנו את a .

מכל מצב כזה, תצא, לכל סמל b של Σ , קשת למצב שיזכור שעד עכשיו קראנו את ab , וכך הלאה.

מכל מצב שמתאים למילה ששייכת לשפה תצא קשת עם סמל הרווח למצב המקבל q_{accept} .

מכל מצב שמתאים למילה שלא שייכת לשפה תצא קשת עם סמל הרווח למצב הדוחה q_{reject} .

אין בקיום מכונה כזו סתירה לתזה של צ'רץ' וטיורינג, משום שמכונה בעלת אינסוף מצבים איננה מודל של מכונה מציאותית.

שאלה 5

א. "על מילת קלט w כאשר $w = a^k$:

1. כתוב מימין ל- w , באופן לא דטרמיניסטי, מילה v שבנויה מ- a -ים בלבד, $v = a^m$, $m > 1$.

2. כתוב מימין ל- v , באופן לא דטרמיניסטי, מילה u שבנויה מ- a -ים בלבד, $u = a^t$, $t > 1$.

3. כתוב מימין ל- u את המילה a^{mt} : בכל שלב סמן a אחד של v , והעתק את u כולה על כל a של v .

4. בדוק האם w שווה למילה a^{mt} . אם כן, קבל ; אם לא, דחה.

ב. השפה שמכריעה המכונה שתתקבל היא a^* - שפת כל המילים מעל האלפבית $\{a\}$.

במכונה המקורית יש לכל מילה מעל $\{a\}$ מסלול חישוב שמסתיים במצב הדוחה - אם $w \neq a^{mt}$, מסיימים במצב הדוחה. לאחר החלפת התפקידים של המצב המקבל והמצב הדוחה, יהיה לכל מילה מסלול חישוב שמסתיים במצב המקבל. לכן, כל מילה תתקבל.

שאלה 7

א. אם לשפה L יש מונה לסירוגין, אז L כריעה.

הוכחה: כדי לדעת האם מילה w שייכת ל- L או למשלמה של L , מריצים את המונה, עד שידפיס את w . זה חייב לקרות, משום שהמונה מדפיס כל מילה. כאשר המונה מדפיס את w , בודקים האם המקום של w ברשימת המילים שהודפסו הוא זוגי או אי-זוגי. אם הוא אי-זוגי, מקבלים (w שייכת ל- L). אם הוא זוגי, דוחים (w לא שייכת ל- L).

ב. אם L לא טריוויאלית וכריעה, אז יש ל- L מונה לסירוגין.

הוכחה: L לא טריוויאלית. תהי u מילה ב- L , ותהי v מילה במשלמה של L .

יש ל- L מכונה דטרמיניסטית מכריעה. נבנה ל- L מונה לסירוגין.

המונה יעבור על המילים ב- Σ^* לפי הסדר הסטנדרטי. לכל מילה w , הוא יבדוק האם w שייכת ל- L . אם כן, הוא ידפיס את w , ואז ידפיס את v . אם לא, הוא ידפיס את u , ואז ידפיס את w .